

Jaarplan 2026

Inhoud

1. Onze basis	2
1.1 Onze missie.....	2
1.2 Onze visie	2
1.3 Over 10 jaar: ons vergezicht.....	2
2. Onze context.....	2
2.1 Wat zien we bij onze leden.....	2
2.2 Landelijke trends waar we op kunnen inspelen	3
3. Basisdiensten in 2026	3
3.1 Eerstelijns hulp	4
3.2 Klein advies	4
3.3 Kennisbijeenkomsten	4
4. Activiteiten rond specifieke aandachtsgebieden in 2026	4
4.1 Integraal energiesysteem	4
4.2 Toenemend belang van warmte	5
4.3 RES-regio's	5
4.4 Samenwerking koepels	6
4.5 Winddossier	6
4.6 Coöperatieve versterking.....	6
5. Plannen voor de interne organisatie	6
5.1 Ledenwerving en ledenpropositie	6
5.2 Aanbod voor niet-leden	7
5.3 Opgroeiruimte voor de organisatie	7
5.4 Raad van Commissarissen	7

1. Onze basis

1.1 Onze missie

Energie Samen Zuid-Holland ondersteunt energiecoöperaties zodat ze dé lokale partij worden voor iedereen in de energietransitie.

1.2 Onze visie

We bereiken onze missie door de energiecoöperaties verder te helpen professionaliseren, door belangenbehartiging en door bij te dragen aan concrete projecten. Ook zorgen we dat onze leden kunnen aansluiten op landelijke ontwikkelingen.

1.3 Over 10 jaar: ons vergezicht

Over tien jaar zijn de lokale coöperaties een centrale partij in een lokaal, eerlijk energiesysteem. Ze hebben zich ontwikkeld tot een brede lokale beweging met een divers ledenbestand. Ze werken in energiegemeenschappen samen met hun gemeenten en lokale bedrijven aan gezamenlijke opwek, opslag en distributie. Ze denken mee in de ontwikkeling van energietransitieplannen, zorgen dat het lokaal eigendom geborgd is, stimuleren en ondersteunen bewonersinitiatieven en sturen energiecoaches en energiefixers aan.

De coöperaties hebben ook een rol in de regionale publieke warmtebedrijven, waar ze de belangen van de eindgebruiker behartigen. Ze zijn als eerste in beeld bij de gemeente wanneer het gaat om de ontwikkeling van opwekprojecten.

Provinciaal en lokaal is er een sterke ondersteuningsstructuur voor de lokale coöperaties. Die is geborgd in langlopend beleid en structurele middelen.

Energie Samen Zuid-Holland heeft deze ontwikkeling mogelijk gemaakt met een professionaliseringsprogramma. Dat bestaat uit concrete projecten initiëren en helpen realiseren, en deze projecten inzetten als praktijkleerprojecten voor andere coöperaties die met de opgedane kennis op hun beurt hun eigen lokale projecten realiseren.

2. Onze context

2.1 Wat zien we bij onze leden

Uit onze contacten met energiecoöperaties en uit de vragen die onze themacoördinatoren krijgen, zien we de volgende behoefte:

- a. Opvolging voor verouderde besturen
- b. Verbreding van het ledenbestand/nieuwe doelgroepen bereiken/bewegingsopbouw
- c. Professionaliteit (en capaciteit) in het managen van projecten
- d. Professionaliteit in samenwerking met partijen zoals de gemeente
- e. Communicatie: naar buiten treden, laten zien wat het belang van energiecoöperaties is.
- f. Toekomstvisie ontwikkelen: waar willen we naartoe met de coöperatie
- g. Strategie: hoe komen we daar en wat is ervoor nodig.
- h. Alternatieven voor krappe business cases bij b.v. zonprojecten, of een exitstrategie.

2.2 Landelijke trends waar we op kunnen inspelen

We zien een aantal landelijke trends die aanknopingspunten bieden voor onze leden, omdat het kansen zijn om hun rol in de energietransitie in te vullen.

- a. Integraal energiesysteem. Naast de behoeften van de leden en onze eigen observaties is er landelijk te zien dat energiecoöperaties toegroeien naar Local4Local/energiegemeenschappen/modellen voor lokaal energie opwekken. Dit vraagt om een nieuwe, integrale benadering die past bij een nieuw energiemodel. Vanuit Zuid-Holland krijgen we hier ook steeds meer vragen over. Onze actie tot nu toe: verwijzen naar de landelijke pilot of naar de [Praktische Gids voor Energiegemeenschappen](#) van Energie van Utrecht. In ons strategisch teamoverleg van begin 2025 hebben we afgesproken dat energiegemeenschappen/L4L een *flagshipproject* kan zijn waarin alle behoeften van de leden en alle vormen van onze dienstverlening samenkomen.
- b. Toenemend belang van warmte. In vergelijking met zon en wind is warmte relatief complex. Toch zien steeds meer energiecoöperaties in dat als je toe wilt naar een energiegemeenschap, je alle beschikbare bronnen moet integreren, dus ook warmte. Gemeenten starten nu met hun warmteprogramma's in de wijken. Daardoor ontstaat urgentie om aan de slag te gaan met warmte. Onze actie tot nu toe: We hebben hier de afgelopen 2 jaar op ingespeeld met de Warmteversnellers en de miniwarmtenet-pilot.
- c. Energietransitie voor iedereen: provincie en gemeenten zien energiecoöperaties meer en meer als instrument voor een rechtvaardige, voor iedereen bereikbare, eerlijke energietransitie (bestrijding van energiearmoede). Hier ligt een kans, maar niet elke energiecoöperatie weet die te pakken. Onze actie tot nu toe: diverse bijeenkomsten over inclusiviteit, medewerking aan Opwekprojecten voor iedereen, diverse activiteiten rond het betrekken van jongeren. Een nieuw project in dit kader gaat dit najaar lopen.
- d. Zon-op-dak steeds lastiger: zon-op-dakprojecten lopen af en de business case van nieuwe wordt steeds krappere. Ook zoeken sommige zoncoöperaties een exitstrategie omdat ze willen stoppen. Toch blijven zonprojecten een aantrekkelijk instapmodel voor energiecoöperaties, want nog steeds relatief makkelijk en snel te realiseren. Onze actie tot nu toe: Alfons beweegt al meer richting solar carports en zon-op-land. Lobbywerk binnen OER-projecten(zon op land).
- e. Meer weerstand tegen wind: gemeenteraden zijn terughoudend in het verlenen van vergunningen o.a. vanwege druk vanuit bewoners. Daar staat tegenover dat de provincie flink inzet op wind. Onze actie tot nu toe: diverse windbijeenkomsten, o.a. voor raadsleden en een windcampagne met onze leden en ontwikkelaars.

3. Basisdiensten in 2026

We hebben een basisaanbod van gratis diensten waar alle energiecoöperaties en bewonersinitiatieven gebruik van kunnen maken. Dit aanbod is bedoeld om de coöperaties

met ons te laten kennismaken, ze aan ons te binden en onszelf te positioneren als ondersteunende organisatie.

3.1 Eerstelijns hulp

Onze themacoördinatoren zijn standaard bereikbaar voor de lokale coöperaties en bewonersinitiatieven voor beantwoording van vragen. Hiermee zorgen we voor laagdrempelig contact en snelle persoonlijke hulp.

3.2 Klein advies

We bieden coöperaties 16 uur advies ('klein advies') over concrete opwekprojecten. De coöperatie kan hierdoor zonder kosten een project starten; voor ESZH is het een manier om vroegtijdig bij een project betrokken te raken.

3.3 Kennisbijeenkomsten

We organiseren kennisbijeenkomsten voor energiecoöperaties en gemeenten. Dit is een laagdrempelig instap-aanbod waarmee we mensen laten kennismaken met de koepel en tegelijkertijd het netwerk versterken en kennis vergroten.

- We organiseren minimaal 1 bijeenkomst voor alle thema's (wind, zon, warmte, besparing, coöperatieontwikkeling)

3.4 Belangenbehartiging

We behartigen actief de belangen van de coöperatieve beweging op provinciaal niveau. We brengen onder de aandacht wat energiecoöperaties zijn en doen, wat hun maatschappelijke meerwaarde is en hoe ze met projecten in lokaal eigendom de inclusieve energietransitie versnellen.

4. Activiteiten rond specifieke aandachtsgebieden in 2026

Er is een aantal specifieke gebieden waar we – vanuit de noodzaak om meer integraal te werken of met het oog op de actualiteit – in 2026 aandacht aan besteden:

4.1 Integraal energiesysteem

- We zetten een concreet project rond Lokaal Energie Delen/energiegemeenschap op in samenwerking met een van onze leden om in de praktijk te leren hoe je meer integraal kunt werken, wat er nodig is om door te groeien naar een energiegemeenschap en om die kennis door te geven aan onze leden.
- Twee van onze teamleden volgen dit jaar de opleiding Lokaal Energie Delen
- We onderzoeken of we het technische narratief van energiegemeenschappen kunnen vervlechten met de gerichte bewegingsopbouw die nodig is om een energiegemeenschap op te bouwen.
- We maken een presentatie of workshop over Lokaal Energie Delen om onze leden in deze ontwikkeling te kunnen meenemen.
- In deze context organiseren we onze belangenbehartiging over lokaal eigendom en opgroeiruimte.

- We ontwikkelen het aanbod voor bewegingsopbouw door, zodat het onderdeel wordt van het (meer technisch-juridische) stappenplan voor het opzetten van een energiegemeenschap (o.a. zorgen dat het taalgebruik op elkaar aansluit).
- We bieden gemeenten (betaalde) ondersteuning aan bij het schrijven van beleidskaders voor lokaal eigendom.
- We voeren de geoffreerde werkzaamheden voor vorming van een energiegemeenschap in Waddinxveen en Noordwijk uit.

Lokale assets, waaronder zonnedaken, zijn essentieel voor energiegemeenschappen. Maar juist de zoncoöperaties kampen met problemen (krappe business cases, aflopende projecten, verouderde besturen).

- We voeren een telefonische enquête uit om beter inzicht te krijgen in de problemen en oplossingen te kunnen bieden.
- We bieden kennis en ondersteuning bij de ontwikkeling van coöperatieve solar carports.

4.2 Toenemend belang van warmte

- We ronden de pilot miniwarmtenetten af en bedenken een plan voor het vervolg. De tool voor ontwikkeling van miniwarmtenetten maken we geschikt voor gebruik door bewonersinitiatieven. We organiseren een excursie of workshop voor gemeenten om het concept van miniwarmtenetten bij hen te introduceren.
- We organiseren in Q2 een bijeenkomst over warmte (thema verder in te vullen, wellicht mini-warmtenetten)
- We vergroten de pool van warmteversnellers.
- We halen de opleiding coöperatief buurtbegeleider opnieuw naar Zuid-Holland.
- We adviseren PZH over de invulling van de subsidie voor warmte.
- Warmteprojecten beginnen bij besparing. Daarom blijven we werken aan het motiveren van de energiecoaches en de energiecoachcoördinatoren.
- In het najaar organiseren we een hackathon waarin we door de energiecoöperaties ingebrachte challenges rond besparen inbrengen.
- We organiseren op aanvraag de (betaalde) motivational workshop *De energiecoach van morgen*.

4.3 RES-regio's

- In de RES-regio's worden de kansen voor projecten bepaald. De gelden voor de RES-vertegenwoordigers lopen nu via de landelijke koepel. We verkennen of die via ons kunnen lopen zodat we meer grip krijgen op wat de RES-vertegenwoordigers doen, meer slagkracht kunnen bereiken en hoe we ze daarbij kunnen ondersteunen.
- We voeren eindelijk ons plan uit om per RES-regio een kennismakingsavond te organiseren.
- We werken regionaal verder aan het project Opwek Energie op Rijksgronden.

4.4 Samenwerking koepels

We zien een tendens dat lokale coöperaties zich verenigen in regionale koepels: Rijnland Energie, ECRR, Energie van Rotterdam, Coöperatie Holland Midden. Het gevaar bestaat dat we elkaar beconcurreren in plaats van elkaar te versterken. Daarom zijn we in gesprek met deze koepels om te bepalen wat ieders positie is.

- We stellen een duidelijke taak- en rolverdeling op.

4.5 Winddossier

We verwachten dat de discussie rond wind/het omgevingsbeleid van de provincie in 2026 alleen maar heftiger zal worden.

- We stellen een plan op voor strategische belangenbehartiging op om de voorstanders en het 'stille midden' meer ruimte te geven en om de coalitie die we al hebben gesmeed met andere partijen te versterken.
- We bieden een (nog te ontwikkelen) workshop *Omgaan met weerstand* aan.

4.6 Coöperatieve versterking

We bieden naast het gratis aanbod een betaalde maatwerk-sessie aangericht op strategische vraagstukken van de coöperaties (missie en visie, bewegingsopbouw, communicatie e.d.).

- We versterken de coöperaties in Waddinxveen en Noordwijk (volgens offerte)
- We werken samen met Energie van Rotterdam en Energie Samen om dienstverlening te ontwikkelen rond coöperatie-opbouw.

5. Plannen voor de interne organisatie

De verzelfstandiging van onze coöperatie vraagt in 2026 nog de nodige aandacht:

5.1 Ledenwerving en ledenpropositie

- We ontwikkelen een relevant aanbod voor onze leden en leggen dat voor aan de ALV. Hierin komen de vragen terug uit paragraaf 1. Voor elk van de vragen ontwikkelen we hetzij een kennisbijeenkomst, hetzij een workshop of andere werkvorm die de leden naar antwoorden leidt.
- We ronden de invoering van de nieuwe huisstijl af zodat we een duidelijk gezicht hebben richting onze leden.
- Samen met de provincie lanceren we een publiekscampagne om de naamsbekendheid van energiecoöperaties te vergroten.
- We benaderen de leden van de voormalige ledenkring met een aanbod (dienstenaanbod en contributiebedrag)
- We organiseren minimaal 2 keer een ALV.

5.2 Aanbod voor niet-leden

De coöperatie heeft op dit moment een gezonde begroting en de financiering door PZH loopt door tot 2027 met mogelijkheid voor borging van nog 3 jaar.

- Voor meer financiële stabiliteit acquireren we in 2026 voor ca. € 50.000,-- aan externe opdrachten. We ontwikkelen hiervoor in eerste instantie een aanbod voor gemeenten omdat zij de eerste samenwerkingspartner voor energiecoöperaties zijn en we daarmee direct onze leden verder helpen. Een eerste stap hierin is het doorontwikkelen van de EnergieGenerator en dienstverlening rond de begeleiding van lokale warmteinitiatieven.

5.3 Opgroeiruimte voor de organisatie

We zijn sinds dit jaar een zelfstandige coöperatie en het hele projectteam werkt in loondienst. Behalve een pensioenvoorziening is alles geregeld (salarisadministratie, verzekeringen, tijdschrijfsysteem, personeelshandboek enz).

- We tuigen een gesprekscyclus met functioneringsgesprekken op.
- We maken ruimte om onvoorziene zaken op te lossen die horen bij een nieuwe organisatie.

5.4 Raad van Commissarissen

- We overleggen 5 keer met de Raad van Commissarissen
- We volgen een tweedaagse cursus met bestuur en RvC om de samenwerking goed op poten te krijgen.